

REDACCIÓ DE TREBALLS PER A REVISTES BIOMÈDIQUES

CÈLIA RIBERA BANÚS

Edicions Doyma

Adreça: Edicions Doyma. Travessera de Gràcia, 17-21. 08021 Barcelona.

Adreça electrònica: cribera@doyma.es

INTRODUCCIÓ

Hi ha diverses revistes de biomedicina i també diversos tipus d'articles. En aquest treball estudiarem les peculiaritats dels articles, de manera un xic general i, sense cenyir-nos a cap publicació en particular, mirarem d'abastar una sèrie de condicions i normes que d'alguna forma siguin comunes a totes.

Grosso modo, els articles biomèdics podrien dividir-se en dues categories: els que els autors realitzen voluntàriament i envien a la revista perquè els acceptin i els publiquin, que seria el cas dels articles originals, les notes clíniques i les cartes al director, per citar-ne els més corrents; i, d'altra banda, els que la mateixa revista encarrega a determinats autors, com és el cas dels editorials i de les revisions, que s'emmarcarien dins l'àmbit de la imprescindible formació continuada.

TREBALLS PER ENCÀRREC

Els treballs per encàrrec no solen oferir gaires obstacles a l'hora de fer-los, ja que es fan atenent les normes de la publicació que els sol·licita i d'acord amb els requisits d'uniformitat establerts pel Comitè Internacional de Revistes Mèdiques (1997, Massachusetts Medical Society). La seva publicació està també més assegurada pel caràc-

ter d'encàrrec mateix —un tema determinat a un expert—, que aquells que són remesos espontàniament a una revista determinada, que hauran de passar per un procés d'avaluació crítica més severa, de la qual no tots sortiran amb èxit. Però val la pena destacar que a través d'aquests darrers articles es poden descobrir, tanmateix, nous autors, vàlids tant científicament com literàriament.

ARTICLES ORIGINALS

Es tracta de treballs d'investigació sobre etiologia, fisiopatologia, anatomia patològica, epidemiologia, clínica, diagnòstic, pronòstic i tractament. Els dissenys recomanats són de tipus analític en forma d'enquestes transversals, estudis de casos i controls, estudis de cohorts i estudis controlats. En general, en aquesta mena d'articles s'introdueix una pregunta problema i una hipòtesi prèvia plausible i, mitjançant les evidències i contraevidències oportunes, s'ofereixen les respostes possibles i s'aporta, a la fi, una conclusió. És preferible de centrar-se només en una única pregunta per a donar més claredat a l'article. L'extensió recomanada és un text de 12 pàgines de 30 línies, a 60 o 70 espais; s'admeten fins a 6 figures i 6 taules. També és aconsellable que el nombre de persones que fir-

men no sigui superior a 6. No s'accepten treballs descriptius retrospectius si no inclouen un estudi estadístic. Les unitats de mesura s'han d'expressar en el sistema convencional, entre parèntesis.

NOTES CLÍNiques

Consisteixen en la descripció d'un o més casos clínics d'interès excepcional i que comportin una aportació important al coneixement de la fisiopatologia o a d'altres aspectes del procés. L'extensió ha de ser de 5 pàgines de 30 línies, a 60 o 70 espais, i s'accepten 2 figures i 2 taules. Com en l'apartat anterior, s'aconsella que el nombre de signants no superi els 6. Cal que s'inclouï el títol, paraules clau i un resum en anglès.

EDITORIALS

L'editorial és un article breu en el qual s'expressa l'opinió pròpia de l'autor o de la revista on s'ha de publicar. Tradicionalment es tractava d'aquesta darrera circumstància, és a dir, de fer arribar al lector el pensament de l'editor, però avui dia té més importància i s'han constituït en revisions crítiques de temes científics, especialment d'investigació recent i que han comportat un avenç notable.

En redactar un editorial d'aquestes característiques es comença amb un paràgraf introductori en el qual es planteja el problema i se n'estableix una mena de resposta. Tot seguit s'aporten arguments a favor i en contra. A continuació, en el paràgraf final es resumeix i s'analitza el que s'ha redactat abans i se n'ofereix una conclusió coherent. Generalment l'editorial va firmat per un sol autor, si bé pot acceptar-se un segon signant.

Els editorials no necessiten la rigidesa formal d'un article original, sinó que s'estructuren segons les preferències de l'autor. L'extensió sol oscil·lar entre 4 i 6 fulls mecanografiats a doble espai. No s'acostumen a il·lustrar amb taules o figures, llevat que siguin absolutament imprescindibles per

a la comprensió del text. No hi ha un límit per a les citacions bibliogràfiques, però és obligada una ressenya de les primordials, preferentment les que corresponen als dos darrers anys.

ARTICLES DE REVISIÓ

Un article de revisió es basa en l'anàlisi d'un tema, des de la pròpia experiència i la que s'obté a través de l'estudi de la bibliografia publicada per la resta dels experts.

En aquests temps en què hi ha veritables allaus d'informació, es fa difícil, si no impossible, abastar-la tota, ni tan sols una part. El paper que tenen les bones revisions té una importància vital, perquè permeten d'estar informats sobre qualsevol tema o qüestió de forma actualitzada, cosa que, d'altra manera, requeriria una feina de recerca bibliogràfica exhaustiva i la lectura posterior.

L'extensió aproximada d'un treball de revisió serà de 15 a 20 fulls, mecanografiats a doble espai, amb taules i figures, i referències bibliogràfiques a part, sense que aquestes darreres estiguin limitades. Sol anar firmat per un únic autor, tot i que en algunes publicacions hi ha excepcions. Els articles de revisió no estan subjectes a una estructura formal fixa, per la qual cosa és recomanable dissenyar un guió previ. És convenient, a banda de plantejar un títol prou clar, de redactar-hi una introducció i diversos apartats en els quals es fa la discussió bibliogràfica pertinent. I, en darrer terme, una conclusió final que contingui un compendi del contingut i el missatge que se'n pot desprendre. Finalment, les citacions bibliogràfiques que corresponen.

CARTES AL DIRECTOR

En aquesta secció tenen preferència les discussions de treballs publicats els darrers tres mesos i l'aportació d'opinions, observacions i experiències que, per les seves característiques, poden ser resumides breument. L'extensió no ha

de sobrepassar les 60 línies de 60 o 70 espais, i es pot incloure una figura o una taula i un màxim de 10 referències bibliogràfiques. El nombre de persones que firmen no pot ser superior a 4.

CRÍTICA DE LLIBRES

Tot i que hi ha una gran varietat de tipus de llibres de medicina, llur crítica es pot estructurar d'una manera semblant. S'efectua una introducció breu, com a presentació del llibre; a continuació es realitza una descripció del contingut en què s'indiquen el nombre de capítols i les característiques per grups, taules, figures i bibliografia, amb comentaris sobre la qualitat del text i les il·lustracions. Es destaca quina és la principal aportació del llibre i també es comenten les dificultats i els errors que s'hagin trobat. Acaba amb un comentari de recomanació del llibre per a les persones interessades.

CONCLUSIÓ

A les revistes biomèdiques és preceptiu que els treballs estiguin estructurats de manera que

descriguin el procés de producció que ha permès d'arribar a un tipus de resultat o troballa. Per això, cal fer una descripció clara del material emprat, el mètode, els resultats de l'aplicació del mètode al material, una discussió i finalment les conclusions. Aquesta breu descripció d'alguns tipus d'article, com un brevíssim manual d'estil, tracta de proporcionar als futurs autors algunes normes precises per a redactar un article biomèdic.

RESSENYA CURRICULAR

Cèlia Ribera Banús és llicenciada en periodisme per l'Escuela Oficial de Madrid. És màster en comunicació científica, de l'Institut d'Educació Continuada (IDEC) de la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona, i té el diploma universitari de Postgrau en comunicació mèdica de l'IDEC (UPF). És directora de la revista *Jano* (medicina i humanitats) des de 1986. Col·labora a les pàgines de ciència de *La Vanguardia*. És presidenta del Comitè d'Assessoria Artística de la *Festa de la Sanitat Catalana*, i patrona de la Fundació Catalana de Pneumologia.